IX kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

# KANCELARIA SEJMU
# Biuro Komisji Sejmowych

**PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA**

■ **KOMISJI DO SPRAW UNII EUROPEJSKIEJ (NR 29)**

z dnia 16 września 2020 r.

# Pełny zapis przebiegu posiedzenia

# Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 29)

16 września 2020 r.

Komisja do Spraw Unii Europejskiej, obradująca pod przewodnictwem posła **Lecha Kołakowskiego (PiS)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

**I. Bilans prezydencji chorwackiej w Radzie Unii Europejskiej. Spotkanie z przedstawicielem prezydencji chorwackiej, ambasadorem Republiki Chorwacji w Polsce, panem Tomislavem Vidoševiciem.**

**II. Program prezydencji niemieckiej w Radzie Unii Europejskiej. Spotkanie z przedstawicielem prezydencji niemieckiej, chargé d'affaires ad interim, panem Knutem Abrahamem.**

W posiedzeniu udział wzięli: **Tomislav Vidošević** ambasador Republiki Chorwacji wraz z osobami towarzyszącymi, **Knut Abraham** chargé d'affaires ad interim Ambasady Republiki Federalnej Niemiec w Polsce wraz z osobami towarzyszącymi, **Izabela Kloc**, **Elżbieta Kruk**, **Dominik Tarczyński**, **Jarosław Duda**, **Patryk Jaki i Łukasz Kohut** – posłowie do Parlamentu Europejskiego.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Adam Dudzic** – wicedyrektor Biura Spraw Międzynarodowych; **Agata Jackiewicz**, **Agnieszka Maciejczak**, **Anna Marciniak**, **Anna Roczkowska** – z sekretariatu Komisji w BSM; **Magdalena Skrzyńska –** specjalista z Wydziału ds. Unii Europejskiej w BSM.

**Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):**

Otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Unii Europejskiej. Żeby stwierdzić kworum, poproszę państwa posłów o naciśnięcie dowolnego przycisku. Bardzo dziękuję. Stwierdzam kworum.

Witam serdecznie wszystkich obecnych członków Komisji, posłów Parlamentu Europejskiego, witam zaproszonych gości. Szczególnie serdecznie witam pana ambasadora Chorwacji, pana Tomislava Vidoševicia oraz pana Knuta Abrahama, chargé d'affaires ad interim Ambasady Republiki Federalnej Niemiec w Polsce oraz towarzyszące im osoby. Serdecznie witam panów.

Serdecznie dziękuję dostojnym gościom za przyjęcie zaproszenia na posiedzenie Komisji i zaszczycenie nas swoją obecnością. Chciałbym w imieniu przewodniczącego Komisji pana Stanisława Tyszki przeprosić za jego nieobecność spowodowaną kwestiami zdrowotnymi.

Szanowni państwo, czy są uwagi do porządku obrad? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła porządek dzienny. Przystępujemy zatem do jego realizacji.

Uprzejmie proszę pana Tomislava Vidoševicia, ambasadora Republiki Chorwacji w Polsce, o podsumowanie zakończonej 30 czerwca 2020 r. prezydencji Chorwacji. Bardzo serdecznie proszę o zabranie głosu.

**Ambasador Republiki Chorwacji w Polsce Tomislav Vidošević:**

Dziękuję, panie przewodniczący. Bardzo dziękuję za możliwość zabrania głosu i za zaproszenie. Chciałbym przekazać informację o głównych osiągnięciach prezydencji chorwackiej. Myślę, że ta lista będzie krótsza niż wypowiedź pana ambasadora niemieckiego, pana Abrahama, ze względu na pełne wyzwań czasy.

Nasza prezydencja zakończyła się w czerwcu. Te sześć miesięcy było, powiedzmy, łagodnie mówiąc, ciekawe. Nasz program został bardzo mocno dotknięty największym kryzysem zdrowotnym w UE oraz jego gospodarczymi konsekwencjami, których skutki

nadal odczuwamy. Większość programu kulturalnego, który zaplanowaliśmy w Polsce, musiała zostać odwołana. Ze względu na te wypadki uważam, że udało nam się nasze zadanie wypełnić z dużą gracją. Chciałbym podkreślić wszystkie zdarzenia, imprezy, które odbyły się podczas naszej prezydencji.

Wspomnę o kilku wysiłkach, których dokonała prezydencja chorwacka, oraz o działaniach na szczeblu europejskim w kontekście pandemii COVID-19. Prezydencja zareagowała błyskawicznie, nawet zanim WHO zadeklarowało niebezpieczeństwo ogólnoświatowe, jakie stanowił koronawirus 19. Uruchomiono mechanizmy odpowiedzi 28 stycznia, umożliwiając ścisłą współpracę między Radą a prezydencją i Komisją Europejską. Od początku marca uruchomiono pełną aktywację działań, w tym również tygodniowe spotkania ambasadorów i spotkania techniczne. Prezydencja odegrała aktywną rolę w koordynacji wysiłków, szczególnie jeśli chodzi o powrót do kraju obywateli unijnych. Ponad 600 tys. obywateli do połowy maja wróciło bezpiecznie do domu.

Odbyliśmy ponad 50 konferencji ministerialnych w różnych konfiguracjach możliwych w Radzie, w obszarach takich jak służba zdrowia, gospodarka, finanse, bezpieczeństwo, sprawy wewnętrzne, transport, edukacja, kultura, sprawy zagraniczne, które były koordynowane i omawiane. Tymczasowa derogacja od regulaminu obrad Rady pozwoliła nam przejmować decyzje w tych nadzwyczajnych okolicznościach, w sytuacji uniemożliwienia fizycznych spotkań ministrów. Również szybkie postępowania legislacyjne nad dwoma pakietami zaproponowanymi przez Komisję zostały przyjęte przez PE oraz przez Radę w bardzo krótkim, bezprecedensowo krótkim czasie.

Unia podjęła pilne kroki w kwestii powołania wspólnych środków unijnych, żeby zapobiegać skutkom pandemii, w postaci korona+. Państwa członkowskie wzmocniły o 100% finansowanie budżetu unijnego na rzecz programów, które miały radzić sobie z pandemią. W kontekście kryzysu COVID-19 i potrzeby ograniczania jego wpływu na gospodarki krajów europejskich ministrowie finansów poparli ocenę Komisji Europejskiej w zakresie pakietu stabilności i wzrostu, jaki został uchwalony przez Komisję Europejską.

Kolejną bezprecedensową rzeczą jest opuszczenie UE przez państwo. 1 stycznia uzyskano wyjście Wielkiej Brytanii z UE, co stanowiło nowy początek stosunków między Wielką Brytanią a UE. Unia doznała również eskalacji kryzysu migracyjnego na zewnętrzne granice z Turcją, ze względu na zdarzenia w Syrii i trwający tam kryzys humanitarny, który zwiększył napięcie w regionie. 2 marca odbyły się dwa nadzwyczajne posiedzenia Rady. Prezydencja zwołała również nadzwyczajną radę poświęconą sprawom wewnętrznym i praworządności, aby zająć się sytuacją na granicy Grecji i Bułgarii z Turcją. We wnioskach Rada wyraziła solidarność z Bułgarią, Grecją i Cyprem, i innymi krajami, które mogły się znaleźć w tej samej sytuacji. Unia i państwa członkowskie podkreślają swoją determinację na rzecz skuteczności ochrony zewnętrznej granicy UE, która jest priorytetem, podczas gdy nielegalne przejścia oraz nadużywanie systemu azylowego jest nie do przyjęcia.

Przed tym spotkaniem nasz minister spraw zagranicznych oraz zastępca ministra spraw wewnętrznych odwiedzili granicę lądową między Grecją a Turcją, wchodząc w skład delegacji, w której skład wchodzili również premier Grecji Mitsotakis, pani prezes von der Leyen, pan Michel i inni. Prezydencja ułatwiła organizację 6 marca nadzwyczajnego posiedzenia Rady w Zagrzebiu. Ministrowie przyjęli informację o kryzysie w Idlib oraz o sytuacji na granicy zewnętrznej z Turcją. Pomoc humanitarna dla Syrii w kwocie 60 mln euro została przedstawiona.

Chciałbym powiedzieć kilka słów na temat szczytu w Zagrzebiu. Ze względu na rozszerzenie UE jeden z priorytetów prezydencji chorwackiej rozwijał się dobrze. We wnioskach Coreperu ministrowie dali sygnał pozytywnego otwarcia negocjacji akcesyjnych z Albanią i Macedonią Północną. W ten sposób spełniono jeden z priorytetów prezydencji chorwackiej. Ta decyzja stanowiła wynik miesięcznych intensywnych wysiłków politycznych i dyplomatycznych rządów Chorwacji.

W ramach przygotowań do szczytu unijno-bałkańskiego w Zagrzebiu podczas spotkań liderów prezydencji udało się wprowadzić kwestie rozszerzenia z powrotem na szczyt programu unijnego. Szczyt w Zagrzebiu w 2020 r. i prezydencja w 20 lat po historycz-

nym szczycie w Zagrzebiu stanowi dziedzictwo prezydencji chorwackiej. Unia dała zielone światło na otwarcie rozmów akcesyjnych z Albanią i Macedonią Północną, potwierdzając perspektywę unijną dla tego regionu. Podkreśliliśmy również współpracę ekonomiczną i społeczną z regionem, demonstrując solidarność w zakresie zwalczania kryzysu COVID-owego.

Unia podjęła decyzje o przekazaniu 3 mld euro na politykę pomocy dla partnerów. Również wiele innych inicjatyw musiało ustąpić priorytetowi COVID-owemu, tak jak na przykład emisja gazów cieplarnianych i kilka innych. Decyzją o zielonym dealu UE potwierdziła ustalenia szczytu paryskiego. Jednocześnie nasza prezydencja kontynuowała negocjacje na temat wieloletnich ram finansowych, które zostały bardzo mocno zaburzone kryzysem.

Chciałbym skorzystać z tej okazji i podziękować wszystkim z państwa za pomoc i życzę wszystkiego najlepszego naszym niemieckim kolegom. Dziękuję bardzo.

**Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):**

Bardzo dziękuję panu ambasadorowi za podsumowanie programu prezydencji chorwackiej. Serdecznie dziękuję.

Natomiast, szanowni państwo, wobec tego, że nie wszyscy posłowie jeszcze się zalogowali, to właśnie w tej chwili jest na to czas. Bardzo proszę o zalogowanie się i jeszcze raz stwierdzimy kworum. Bardzo proszę. Proszę nacisnąć dowolny przycisk. Bardzo dziękuję.

Bardzo proszę o zabranie głosu chargé d'affaires ad interim Ambasady Republiki Federalnej Niemiec pana Knuta Abrahama i zaprezentowanie priorytetów prezydencji niemieckiej. Bardzo proszę.

**Chargé d'affaires ad interim Ambasady Republiki Federalnej Niemiec w Polsce Knut Abraham:**

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, szanowni posłowie, panie ambasadorze, na początek chciałbym powiedzieć, że jest to dla mnie prawdziwy zaszczyt, że mogę zabierać głos i przedstawić perspektywę Niemiec na naszą prezydencję. Robię to z prawdziwą przyjemnością na tej sali konferencyjnej, ponieważ tu panuje pewien duch europejski i widać także ambasadę francuską i niemiecką z okien tej sali, więc można by spróbować zbudować trójkąt weimarski już tutaj topograficznie w bliskości naszych ambasad.

Szanowni państwo, wyliczyłem osiem priorytetów prezydencji niemieckiej w UE na posiedzenia Rady, mianowicie: zwalczanie pandemii, wieloletnie ramy finansowe i kolejna edycja, oczywiście Brexit. Nawiążę do tego, co powiedział pan ambasador, ponieważ chcemy kontynuować bardzo skutecznie przeprowadzoną prezydencję chorwacką, będziemy również kontynuować aspekty cyfryzacji, migracji, praworządności i stosunków międzynarodowych. Może właśnie od tych wątków rozpocznę. Sądzę, że obywatele oczekują od UE działań, szczególnie w tych trudnych czasach. Sądzę, że najpilniejsze działanie wymagane jest wobec sytuacji na Białorusi i ogólnie wobec migracji. Oglądamy w telewizji doniesienia z Morii i z innych miejsc. Mówię o tym w odniesieniu również do faktu, że populacja czy ludność UE oczekuje wspólnej polityki europejskiej – niemal wszystkie sondaże to pokazują – w odniesieniu do wspólnej polityki bezpieczeństwa i zagranicznej.

Wobec Białorusi toczą się dyskusje, dosłownie w tej chwili. Sytuacja jest napięta. bacznie śledzimy dyskusje również w Warszawie i w parlamencie, i w rządzie. Wszystkie te wątki bierzemy pod uwagę, z punktu widzenia kolejnych posiedzeń Rady, szczególnie 21 i 22 września i w szczególności posiedzenia Rady 24 i 25 września. Na Białorusi mamy do czynienia z niepokojącymi wydarzeniami, również w obszarze Morza Śródziemnego, więc stąd waga relacji zagranicznych.

Niemcy będą zabiegać o mocne wspólne stanowisko. Spotkanie w Berlinie było dobrym początkiem tych działań. To bodaj był pierwszy raz dla ministra Raua, gdzie dyskutowano o tej ważnej kwestii twarzą w twarz. Państwo na pewno znają wynik tego spotkania. Nie będę odczytywał wszystkich wniosków, ale kluczowa sprawa to to, w jaki sposób wspierać społeczeństwo obywatelskie na Białorusi w sposób inteligentny, w taki sposób, by wsparcie i pomoc faktycznie tym były i nie zagrażały żadnym działaniom,

które są inicjowane po stronie białoruskiej właśnie, a nie na zewnątrz Białorusi. A więc to jest aspekt stosunków międzynarodowych, zagranicznych.

Jak pan ambasador wspomniał już wcześniej, mamy również negocjacje akcesyjne. Chcemy dopiąć ramy negocjacyjne z Macedonią Północną, a jeśli warunki zostaną spełnione, to również z Albanią. Bardzo ważne jest to, aby oba te kraje kontynuowały zdecydowanie proces wszechstronnych reform w kluczowych obszarach. Ważne jest to szczególnie w czasach tak trudnych jak dzisiejsze. Naturalnie prezydencja UE musi być widoczna, to nasze logo à propos. Chodzi nam również o ramy transatlantyckie, ponieważ to jest integralny element konsensusu europejskiego. Wspieramy ożywienie dialogu politycznego na wysokim szczeblu pomiędzy Unią a Stanami Zjednoczonymi.

Sprawa migracji. Ponieważ uchodźcy i migracja to nadal będzie priorytet, mamy nadzieję, że sytuacja w tym obszarze będzie stabilna. Otóż, mamy do czynienia z wyzwaniami, które pokazują, że reforma jest pilna. Musimy rozpocząć ponownie naszą politykę europejską w zakresie migracji i uchodźców, zarówno w aspekcie wewnętrznym, jak i zewnętrznym. Musimy dysponować w Europie takim systemem azylowym, gdzie dojdzie do podziału odpowiedzialności, gdzie jego sprawność wyjdzie naprzeciw potrzebom i wartościom europejskim i odciąży państwa będą na pierwszej linii, na granicy. Także ważny jest aspekt współpracy w zakresie akcji poszukiwawczych i ratowniczych.

Jest nowa propozycja Komisji, której spodziewamy się w końcu września. Właśnie dostałem informację, że propozycja Komisji Europejskiej w odniesieniu do wspólnego europejskiego systemu azylowego będzie przedstawiona w przyszłym tygodniu, 23 września. To będzie ważny krok naprzód w tej dziedzinie.

Jeszcze kilka słów na temat innych pilnych spraw. Należą do nich zwalczanie pandemii, wirusa. Pandemia zmusiła nas do przemyślenia prezydencji, podobnie jak zrobili to koledzy z Chorwacji. UE zarządza tym kryzysem i jestem pewien, że będzie to kontynuowane. Chcemy jedynie umocnić ten rodzaj działania, ducha współpracy i zarządzania. Wirus nie zna granic, rozprzestrzenia się ponad nimi. *Together for Europe's recovery* – to jest nasz slogan, a więc: wspólnie na rzecz odnowy czy ożywienia Europy, czy odbudowy Europy. No i wespół ze Słowenią mamy nasza trojkę prezydencką. Jak pan ambasador już wspomniał, porozumienie w lipcu na forum Rady mówiło o ramach wieloletnich i programie odbudowy. To faktycznie historyczne wydarzenia. Pokazują, że UE jest gotowa do działań solidarnych wobec kryzysu. Będziemy kontynuować wsparcie na rzecz ożywienia gospodarczego i odbudowy ze względu na kryzys.

Musimy zmodernizować budżet UE. 30% wydatków będzie przeznaczonych na zwalczanie zmian klimatycznych. Cyfryzacja to będzie obszar przekrojowy, horyzontalny w kolejnych ramach wieloletnich.

Znane są oczywiście wyniki tych działań, tego programu. Podkreśla się również potrzebę praworządności w ramach ram wieloletnich i zasadę warunkowości jako jeden aspekt ochrony budżetu unijnego. Spodziewamy się sprawnych działań na forum Rady i w Parlamencie na rzecz tego właśnie rozporządzenia.

Kolejne kroki w tej mierze, kiedy już wspólne stanowisko zostało określone pomiędzy członkami, będą to działania w PE. Będziemy dalej działać na rzecz finalizacji wieloletnich ram finansowych. Początek był dobry dla całej UE, podjęty już w lipcu, tak że sytuacja finansowa została z grubsza zdefiniowana. Gdyby to się wówczas nie udało, na pewno taki brak położyłby się cieniem na wiele innych wydarzeń w Europie, więc bardzo się cieszyliśmy, że na posiedzeniu rady w lipcu ten historyczny kompromis był możliwy i jest bardzo dobry.

Obawiam się, że kończy się już mój czas, ale bardzo krótko na temat Zjednoczonego Królestwa i negocjacji na temat przyszłych stosunków z Wielką Brytanią. Tak właśnie należy o tym mówić. To jest wysoki priorytet w drugim semestrze, ale ostatnie wydarzenia są niepokojące w tej materii. Z wielkim niepokojem odnotowujemy projekt ustawy rządu brytyjskiego pod nazwą „Projekt ustawy o rynku wewnętrznym". Nasze analizy pokazują, że ten projekt, jeśli wejdzie w życie jako ustawa, jest głosowany w Izbie Gmin, bezpośrednio narusza zawarte porozumienie i prawo międzynarodowe, a to nie byłoby do przyjęcia. Spodziewamy się, że parlament brytyjski będzie działał z poszanowaniem wszystkich zobowiązań międzynarodowych. Pełne wykonanie porozumienia o wyjściu

Wielkiej Brytanii musi być podstawą wszelkich dalszych relacji. Konsultacje w tej sprawie trwają w UE, jeśli chodzi o dalsze kroki, które będą podjęte w tej sprawie.

Zielony ład to jest kolejna sprawa, którą będziemy realizować. Wiem, że mają państwo pytania również w tej sprawie, więc Silja Waibel, moja koleżanka, która prowadzi Departament Polityczny, chętnie na te pytania odpowie, jeśli będą szczegółowe, bo ona jest właściwą osobą w tej sprawie.

Dalej – cyfryzacja. Już o tym wspomniano. Dalej polityka socjalna i umocnienie zasady praworządności i nowy system, w którym wszystkie państwa członkowskie będą włączone w system oceny pod tym względem.

Są też inne wątki, działania na rzecz wspierania kultury i tak dalej. Chętnie o nich powiem w czasie dyskusji, na którą czekam. Czekam również na państwa przesłanie pod adresem prezydencji, którego chętnie wysłucham. Ja i mój zespół przekażemy państwa uwagi i w Berlinie, i w Brukseli. Dziękuję bardzo.

**Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):**

Dziękuję bardzo za przedstawienie priorytetów prezydencji niemieckiej.

Otwieram dyskusję. Bardzo proszę o zabieranie głosu. Zgłoszenie zdalne, poseł do Parlamentu Europejskiego pan Łukasz Kohut. Bardzo proszę.

**Poseł do Parlamentu Europejskiego Łukasz Kohut:**

Szanowni panowie ambasadorowie, przewodnictwo w Radzie UE, zarówno Chorwacji, jak i Niemiec przypadło na wyjątkowy okres. W tym roku zbiegły się bowiem zarówno wyzwania związane z epidemią COVID-19, jak i finalizowanie prac nad nową wieloletnią perspektywą finansową UE. Do tego doszły również intensywne prace nad polityką nowego zielonego ładu dla Europy, polityką niezbędną, jeśli chcemy uniknąć katastrofy klimatycznej.

Jako poseł do PE współpracującego blisko… miałbym do obu panów ambasadorów pytanie dotyczące nowej wieloletniej perspektywy finansowej na lata 2021–2027 w obszarze edukacji i badań naukowych. Nie jest tajemnicą bowiem, że PE jest bardzo niezadowolony z sum proponowanych przez Radę na finansowanie polityki UE w tym obszarze. Uważam ja i ogromna większość parlamentarzystów, że programy takie jak „Horyzont" czy „Erasmus" to flagowe programy UE i oszczędzanie na nich to coś złego i to cios dla projektu integracji europejskiej. Wymiany akademickie i naukowe, wymiana myśli, wspólne badania naukowe to również niezbędny element innowacji. Byłbym bardzo wdzięczny, gdyby naszkicowali panowie krótko, na czym polega opór państw członkowskich przed inwestowaniem w edukację i badania, jakie są przyczyny tego stanowiska. Dziękuję bardzo i pozdrawiam z Brukseli.

**Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):**

Bardzo dziękuję. O głos prosiła pani przewodnicząca Agnieszka Pomaska. Bardzo proszę, pani poseł.

**Poseł Agnieszka Pomaska (KO):**

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Chciałbym najpierw skierować słowa do pana Knuta. Tak, to prawda, to nie przypadek, że widać stąd dwie ambasady. Uczestniczyłam w tym projekcie, tak to było pomyślane.

Dziękuję panu ambasadorowi i chciałam pogratulować, że mimo trudnych czasów sprawowania prezydencji myślę, że jest takie poczucie, że udało się te wszystkie priorytety podtrzymać i w odpowiedni sposób je przedyskutować i wdrożyć, bo rzeczywiście wszyscy zostaliśmy zaskoczeni tym, co się wydarzyło. Chociaż muszę powiedzieć, że moja ostatnia delegacja sejmowa była właśnie do stolicy Chorwacji, do Zagrzebia, na konferencję wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony. Podwójnie gratuluję też świetnego przygotowania. Wiemy, że trudny czas dla Chorwacji był podwójny, bo krótko potem, zdaje się, było trzęsienie ziemi w Zagrzebiu, więc rzeczywiście wszyscy byliśmy poruszeni tym, co się stało.

Wracając do naszej dyskusji, chciałam jeszcze dopytać pana ambasadora, czy ma takie poczucie, że rzeczywiście pandemia wpłynęła znacząco… czy opóźniła pewne procesy.

Jeśli tak, to które i czy my, parlamentarzyści krajowi, jakoś możemy nadgonić te zaległości, które wynikają z pandemii i jakoś wesprzeć ten proces integracji europejskiej.

Do pana chargé d'affaires mam pytanie o Białoruś. Zresztą do pana ambasadora również. Wszyscy chyba mamy takie poczucie, że zwłaszcza dla tych krajów, w których z demokracją nie jest najlepiej, pandemia stała się pewnym pretekstem do jeszcze większego wdrażania reżimu, jeszcze brutalniejszych działań. Myślę, że takim przykładem jest chociażby to, że nie było misji obserwacyjnej na Białorusi, misji OBWE, mamy więc bardziej ograniczoną możliwość zapoznania się z tym, co tam się działo. Akurat tak się składa, że jeden z parlamentarzystów, tylko jeden z polskiego parlamentu, Michał Szczerba, był obecny w trakcie wyborów na Białorusi, ale na pewno było to bardzo trudno zorganizować. Misji obserwacyjnych oficjalnie nie było. Chciałam właśnie zapytać o Białoruś, jak pan widzi konieczność dalszych działań na poziomie unijnym, ale także poszczególnych krajów, tak żeby też pandemia nie była pretekstem do zaniechania pewnych działań. Chciałam zapytać pana ambasadora, czy widzi jakieś inne kraje, członków UE, w których pandemia staje się pretekstem do nieprzestrzegania pewnych zasad, pewnych umów, które są pomiędzy krajami UE. Dziękuję.

**Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):**

Bardzo dziękuję. Czy ktoś z państwa posłów chciał jeszcze zabrać głos? Nie widzę. Bardzo proszę o udzielenie odpowiedzi pana ambasadora, szefa misji.

Bardzo proszę, może pan ambasador.

**Ambasador Republiki Chorwacji w Polsce Tomislav Vidošević:**

Dziękuję bardzo za pytania. Chciałbym powiedzieć, że kiedy pierwszy raz komentowaliśmy opóźnienia priorytetów czy realizacji pewnych projektów UE, to chciałbym teraz też powiedzieć, że COVID-19 w sposób oczywisty wpłynął na nas wszystkich i na wszystkie segmenty. Musimy zrozumieć, że taka sytuacja na szczeblu europejskim spotkała nas po raz pierwszy, tak wielki kryzys. Jednocześnie był to również pierwszy raz, kiedy Chorwacja sprawowała prezydencję.

Wracając do pana pierwszego pytania, jednym z definitywnych priorytetów naszej prezydencji było finansowanie na wysokim poziomie edukacji. Jak pan wie, przechodziliśmy przez te osławione procedury, które są oczywiste i obowiązkowe, zresztą dla wszystkich, natomiast to, co nam się udało, to było najlepsze, co mogliśmy w tej sytuacji uczynić. Zatem ta unikatowa sytuacja – nawiązuję tutaj do pana pytania – sytuacja jest taka, że każdy parlamentarzysta, czy to w Polsce, czy w Chorwacji, czy wszędzie indziej, szczególnie europarlamentarzyści odgrywają tutaj bardzo ważną rolę, ponieważ poprzez kompromisy, poprzez nasze wspólne polityki musimy utrzymać to, o czym powiedział we wstępie mój drogi przyjaciel Knut Abraham, mianowicie ten duch europejski, który odczuwam w Warszawie, patrząc na ambasady Francji i Niemiec. My jesteśmy na starym Mokotowie, więc nie jesteśmy tak blisko, natomiast te ambasady tutaj pokazują faktycznego ducha europejskiego. Dokładnie to staraliśmy się zrealizować. Chcielibyśmy przekazać państwa pytania, troski i propozycje do naszych stolic, a także do Brukseli. Myślę jednak, że tutaj na tej sali faktycznie czujemy europejskiego ducha, i to jest bardzo ważne.

Myślę, że to, co dostrzegliśmy w tym kryzysie, to była solidarność, a jednocześnie zauważyliśmy, że każdy kraj chronił siebie, każdy rząd podejmował środki na rzecz ochrony swojego kraju. Widziałem to i widzę nadal na podstawie naszego sezonu turystycznego w Chorwacji. Oczywiście są pewne ryzyka, ale kontrolujemy sytuację. Niemniej jednak pomocne byłyby pewne decyzje na szczeblu europejskim. Musimy oczywiście być ostrożni, musimy przestrzegać rad profesjonalnych doradców w zakresie epidemii, ale z drugiej strony musimy utrzymać normalne życie, dlatego cieszę się, że tak wielu z państwa zjawiło się tutaj na sali dzisiaj, ale również wielu kolegów, szanownych europarlamentarzystów, jest w trybie online, ponieważ jest to faktycznie nowa rzeczywistość, z którą musimy się konfrontować.

Przepraszam, że trochę przedłużyłem, ale chciałem również skorzystać z tej okazji, aby rozesłać ten komunikat naszego premiera, który jest bardzo proeuropejski, jeszcze raz to podkreślam, koordynował osobiście wszystkie nasze działania zarówno

w Brukseli, jak i w Zagrzebiu, jak i we wszystkich instytucjach. Myślę, że to jest główny komunikat, który chcielibyśmy rozesłać, że UE jest na pewno perspektywą dla Europy i potrzebujemy tej solidarności obecnie jeszcze bardziej niż kiedykolwiek, oczywiście przestrzegając wszystkie priorytety poszczególnych krajów, co jest kwintesencją naszego wspólnego wysiłku. Dziękuję bardzo.

**Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):**

Bardzo dziękuję. Poproszę jeszcze o zabranie głosu pana Knuta Abrahama. Bardzo proszę.

**Chargé d'affaires ad interim Ambasady Republiki Federalnej Niemiec w Polsce Knut Abraham:**

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Jeśli chodzi o Brukselę, chciałbym powiedzieć, że oczywiście odnotowaliśmy państwa stanowisko, ale nie w sposób taki bardzo biurokratyczny, ponieważ jesteśmy jak najbardziej świadomi niezwykłej wagi programów edukacyjnych w UE. Myślę, że uformowały one co najmniej jedno pokolenie Europejczyków, oczywiście zachowujących swoją tożsamość narodową, ale dodając do niej tożsamość europejską. Gdy rozmawiam z młodymi ludźmi, traktują oni nowe możliwości jako taką gwiazdę przewodnią, jaką dają nowe programy edukacyjne. Państwo wiedzą, jako parlamentarzyści, że negocjacje w PE toczą się ciągle, więc trudno jest dzisiaj po południu przewidzieć, prognozować ich wyniki, ale oczywiście odbieramy, odnotowujemy ten komunikat, dziękując za niego bardzo mocno.

Jeśli chodzi o Białoruś i COVID, jestem zaskoczony i jednocześnie zadowolony, że regulacje COVID-owe, koronowe, nie uniemożliwiły setkom tysięcy ludzi wyjście na ulicę. Jestem też pod ogromnym wrażeniem sposobu demonstrowania. Jest to sposób bardzo zdyscyplinowany. Demonstranci przestrzegają zasad, nawet przestrzegają świateł kierujących ruchem na ulicy znacznie bardziej, niż dzieje się to na przykład w Berlinie.

Chętnie wysłuchałbym o państwa doświadczeniu, jeśli chodzi o słuchanie społeczeństwa białoruskiego oraz o osobowościach protestantów, czego oni od nas oczekują. Co powinniśmy wykonać, a czego nie powinniśmy, ponieważ nie byłoby to produktywne czy pomocne, ponieważ mamy tutaj bardzo ważnych reprezentantów tego procesu, którzy odwiedzają Warszawę.

My jako ambasada też słuchamy głosu osób protestujących, weryfikując, czego oni oczekują. Oczywiście złagodzenia reżimu wizowego, co jest bardzo dobrym pomysłem, ale i bardzo technicznym, więc pewnie będzie to trwało, aczkolwiek nie jestem tutaj ekspertem. Natomiast słuchając Białorusinów tutaj, w mieście, pozostawałem pod ogromnym wrażeniem niedzieli wyborczej, kiedy wielki tłum stanął pod Ambasadą Białoruską w Wilanowie. Naprawdę atmosfera robiła wrażenie, byli to bowiem głównie ludzie młodzi z Białorusi, którzy tutaj w Polsce studiują. Powiedzieli mi, że jedyne, czego chcą, to życia w warunkach, które im towarzyszą w waszym kraju, w Polsce. Nie jest to oczywiście jakaś bardzo nowa odpowiedź, ale głównie chodzi o to, żeby ich słuchać, a następnie przedyskutować wewnętrznie, co można zrobić. Pewnie głównym punktem będzie wzmacnianie społeczeństwa obywatelskiego w tym kraju. Tyle. Dziękuję.

**Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):**

Bardzo dziękuję. Czy jeszcze ktoś z państwa posłów chciał zabrać głos?

Bardzo proszę, pani przewodnicząca Agnieszka Pomaska. Bardzo proszę.

**Poseł Agnieszka Pomaska (KO):**

Chciałam się jeszcze odnieść do dwóch kwestii. Myślę, że pan ambasador poruszył bardzo ważną kwestię turystyki i turystów. Chciałam w zasadzie obu panów zapytać, czy nie mają takiego poczucia, że ta koordynacja wspólnych polityk, dotycząca chociażby zamykania granic, czy ona powinna być ściślejsza. Bo dzisiaj mamy taką sytuację, że jedne kraje zamykają się zupełnie, tak jak na przykład Węgry, inne kraje mają politykę, że uaktualniają listę krajów, z których w ogóle nie można przyjeżdżać w celach turystycznych, jak na przykład Finlandia, która, zdaje się, że od 17 września znowu pozwala Polakom przyjeżdżać, jednocześnie w Polsce nie ma zakazów, ale nie ma bezpośrednich lotów do niektórych krajów. Mamy więc wszyscy, zwłaszcza przemysł turystyczny, który dla Chorwacji, ale i dla Polski również jest niezwykle ważny, takie poczucie niestabilności,

i to oczywiście na końcu wpływa na wzrost gospodarczy, ale też na stabilność przemysłu turystycznego. To może nawet bardziej nie pytanie, tylko taka prośba, sugestia, żeby rzeczywiście w tych kwestiach koordynacja była większa. Wydaje mi się, że wszystkie procedury powinny być bardziej spójne. Oczywiście zdaję sobie sprawę z tego, że na końcu mamy do czynienia z 27 rządami i każdy myśli inaczej, ale wydaje mi się, że nacisk na to, żeby ta polityka była wspólna, zwłaszcza że nie wiemy, ile jeszcze taka sytuacja niepewności czy epidemii potrwa, żeby rzeczywiście zwrócić na to uwagę.

Chociaż myślę, że bardzo ciekawe jest to – mamy takie dane z pierwszych dwóch tygodni sierpnia – że do Chorwacji w tym roku pojechało więcej Polaków niż w analogicznym okresie w zeszłym roku. Myślę więc, że to jest dobry przykład, jak trochę się nie dać zwariować, jak sprawić, żeby jednak w miarę normalnie funkcjonować. Zresztą pan ambasador pewnie gdzieś widział te różne, nawet zabawne obrazki: puste plaże, w sensie przestrzeni, nie mówię, że puste, bo nikt tam nie chodził, wiadomo, że tych plaż w Chorwacji jest więcej, czyli te niezaludnione plaże w Chorwacji, jednocześnie pełne Polaków i turystów z Polski, bo to turyści z Polski gdzieś tam do Internetu wrzucali, i bardzo ciasne, jeden przy drugim leżak czy ręcznik, plaże w Polsce. Rzeczywiście myślę, że te obrazki powinny nam dawać do myślenia, w którą stronę powinna iść ta wspólna polityka. Ta wspólna polityka, zwłaszcza w kwestii przekraczania granic czy ruchu lotniczego, jest niezbędna.

Co do Białorusi, myślę, że dobrym przykładem na to, jaka powinna być ta polityka i czego potrzebuje Białoruś, chociaż ja się tu nie czuję najbardziej kompetentna, zwłaszcza że nie byłam w ostatnim czasie w Białorusi, ale jest kwestia umowy bezwizowej z obwodem kaliningradzkim. To jest umowa, która dzisiaj nie obowiązuje. Ubolewam. Została zawieszona przez obecny polski rząd. Ale wtedy, kiedy obejmowała, mieliśmy bardzo dużo przyjezdnych gości Rosjan z obwodu kaliningradzkiego, i to byli obywatele, nadal zresztą są, najbardziej proeuropejscy, bardzo nam przyjaźni, którym mogliśmy tu, w Polsce, otwierać oczy, że ta UE to nie jest taka straszna, że w Polsce też dzięki temu, albo może nawet dzisiaj głównie dzięki temu, że jesteśmy członkiem UE, żyje się coraz lepiej. Myślę, że ta polityka bezwizowa czy ułatwiająca otrzymanie wizy jest rzeczywiście bardzo potrzebna. Oczywiście w tamtym przypadku mieliśmy do czynienia jedynie z obwodem kaliningradzkim, ale na pewno ta polityka wizowa i ułatwianie wjazdu do krajów UE w ogóle, nie tylko do Polski, ma bardzo duże znaczenie. Myślę, że dzisiaj może mieć też takie znaczenie dla podtrzymania dobrego ducha tych protestów. To jest bardzo ważne. Łatwo jest wyjść raz na ulicę. My sami mamy tu doświadczenia w Polsce z ostatnich 4 czy 5 lat. Łatwo jest wyjść raz czy dwa razy w jakiejś jednej sprawie na ulicę, ale protestować przez okres kilku tygodni, kilku miesięcy jest dużo, dużo trudniej. Myślę, że takie wsparcie duchowe też jest zawsze bardzo ważne. Dziękuję.

**Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):**

Bardzo dziękuję. Jeszcze raz zapytam, czy ktoś z państwa posłów chce zabrać głos. Jeżeli nie, to poproszę jeszcze naszych gości, jeżeli mają coś do dodania.

Bardzo proszę, panie ambasadorze.

**Ambasador Republiki Chorwacji w Polsce Tomislav Vidošević:**

Bardzo dziękuję. Zostawiam pytanie na temat Białorusi szanownemu koledze. Niech to pytanie dotyczy państwa prezydencji. Ale zgadzam się, mówiąc poważnie, i w pełni podzielam uwagę na temat polityki unijnej w tej mierze, mianowicie turystyka, jak wszystkim wiadomo, dla Chorwacji rzecz ma ogromne znaczenie, a mamy bardzo poważny dylemat w chwili obecnej. W maju i w czerwcu także, kiedy trzeba było decydować. Na pierwszym miejscu jednak musi być bezpieczeństwo każdego obywatela UE, oczywiście w tym naszych obywateli, ale może jeszcze bardziej niż naszych, naszych gości, a więc przybywających do nas.

Druga sprawa to to, że nie doszły do nas negatywne uwagi turystów, którzy odwiedzili nasz kraj, co do aspektów bezpieczeństwa w tym roku. Oczywiście mówimy o środkach ochrony osobistej, ale też system musi być gotowy, bo bywają momenty, kiedy musi reagować. Bardzo się cieszę. W ciągu 2 ostatnich lat ponad milion Polaków odwiedziło Chorwację. W tym roku to chyba *summa summarum* nie będzie więcej niż w zeszłym,

ale sytuacja mniej więcej jest taka, że jakieś 69% tych, którzy byli rok temu, było w tym roku. Miałem ciekawe rozmowy z radą turystyki w Polsce, z izbą turystyki, i to są ogólnie bardzo dobre wieści, ponieważ przez cały czas koordynowaliśmy działania i podawaliśmy fakty, jakie one są, jakie są liczby. Wszystkie te dane przekazywaliśmy codziennie. Niewątpliwie podobne działania muszą być podjęte na skalę UE przez wspólną politykę, przez wymianę informacji i przez gotowość do wspólnych działań.

Jak długo pandemia potrwa, oczywiście dzisiaj nikt nie wie, ale równocześnie musimy się przygotować na kolejny okres we wszystkich obszarach i, jak powiedziałem na początku, warto utrzymać optymizm w tej sprawie, współpracować dalej i dzielić się doświadczeniami. A nasze doświadczenia z tego roku pewnie będą cenne dla dalszej dyskusji na poziomie UE. Dziękuję.

**Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):**

Dziękuję. Pan Knut Abraham, bardzo proszę.

**Chargé d'affaires ad interim Ambasady Republiki Federalnej Niemiec w Polsce Knut Abraham:**

W obu kwestiach, czyli kontrole graniczne i system wizowy, myślę, że warto, by eksperci Komisji i krajowi przeanalizowali możliwości, które już są dzisiaj dostępne w Schengen, w kodeksie schengenowskim. Wspomniano o obwodzie kaliningradzkim itd. Myślę, że powinniśmy teraz szybko skorzystać z dostępnych już możliwości.

Jeśli chodzi o zamykanie granic, odnotowałem znakomite zdanie: będziemy wyciągać wnioski na rzecz poprawienia naszego systemu zarządzania kryzysem w przyszłości, a więc kompatybilność wspólnych działań w kluczowych obszarach. Myślę, że o to głównie chodzi. Teraz już dysponujemy doświadczeniem pandemii, której wcześniej w Europie nie doświadczaliśmy. Wiemy, jakie były działania poszczególnych rządów, w tym naszego rządu na rzecz ochrony własnych obywateli w kraju, ale patrząc na wnioski, powiedziałbym, że nauczyliśmy się bardzo wiele i zrozumieliśmy, jak dalece powiązana jest gospodarka jednolitego rynku, ale jak bardzo powiązani wzajemnie są ludzie w Europie. Budziło to właściwie zdumienie w Niemczech u wielu osób, ilu Polaków osiedliło się po niemieckiej stronie granicy, ile z tych osób pracuje na przykład w Szczecinie. Więc osiągaliśmy postęp, być może warto będzie kontynuować analizę w kolejnych miesiącach i kontynuować współpracę międzyregionalną, ponieważ nasza część Pomorza ściśle wiąże się z polskim Pomorzem. Z punktu widzenia pandemii być może istotniejsza jest transgraniczna regionalna współpraca niż na przykład Pomorzan z Bawarczykami. Sądzę więc, że wiele możemy się nauczyć z tych doświadczeń i myślę, że była to bardzo trafna uwaga.

Pytanie dotyczące obwodu kaliningradzkiego i wizy to już zostawię polskiej debacie wewnętrznej, ale oczywiście rozumiem uwagę, którą pani wyraziła.

*Summa summarum*, wniosek, który płynie, jest następujący: powinniśmy wykorzystać wyjątki, które są dostępne, ale czy dane państwo je wykorzysta, czy nie, to zależy od jego stolicy. Dziękuję.

**Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):**

Bardzo serdecznie dziękuję. W swoim głosie chciałbym po pierwsze złożyć na ręce pana ambasadora Vidoševicia podziękowanie za sprawowanie prezydencji. Chorwacja sprawowała prezydencję w Radzie UE w czasie wymagającym intensywnych działań na rzecz realizacji bieżących priorytetów oraz wyznaczania strategicznych kierunków na przyszłość. Niespodziewany wybuch pandemii koronawirusa zmienił priorytety UE i nakazał szybkie działania na rzecz zwalczania skutków COVID-19. To się stało dzięki sprawnemu działaniu prezydencji. Serdecznie dziękuję i gratuluję działań.

Po drugie chciałbym życzyć powodzenia w realizacji priorytetów prezydencji niemieckiej. Chciałbym zauważyć, że prezydencja niemiecka w Radzie UE przypada w trudnym nie tylko dla UE, ale także całego świata okresie. Hasło przewodnictwa „Razem wzmocnijmy Europę" wskazuje, jak ważne jest dążenie do zachowania jedności UE. W okresie prezydencji niemieckiej trwać będą prace nad przezwyciężeniem skutków pandemii COVID-19, nad budżetem UE, negocjacje dotyczące przyszłych relacji między UE

a Wielką Brytanią, jak również kontynuowane będą prace nad inicjatywami, priorytetami jak Europejski Zielony Ład, strategia przemysłowa, cyfryzacja i reforma europejskiego systemu azylowego. To olbrzymie wyzwanie dla prezydencji.

Jako przewodniczący Komisji do spraw wykorzystania środków pochodzących z UE, chciałbym jednak podkreślić, że UE potrzebuje ambitnego budżetu, jeśli chodzi o wielkość, który nie tylko musi zostać pilnie przyjęty, lecz także wdrożony. Mamy nadzieję na szybkie uzgodnienie budżetu z PE, tak aby zapewnić możliwie szybką dostępność środków. Liczymy na państwa ambitne działania, tak abyśmy faktycznie razem wzmacniali Europę dla dobra naszych państw i obywateli. Jeszcze raz życzymy prezydencji niemieckiej powodzenia.

**Chargé d'affaires ad interim Ambasady Republiki Federalnej Niemiec w Polsce Knut Abraham:**

Dziękuję bardzo.

**Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):**

Jeszcze raz bardzo serdecznie dziękuję naszym gościom, ekscelencjom, przedstawicielom Ambasady Republiki Chorwacji i Ambasady Republiki Federalnej Niemiec za przyjęcie zaproszenia i wizytę na naszej Komisji. Bardzo państwu dziękuję.

Informuję, że na tym porządek dzienny został wyczerpany. Protokół dzisiejszego posiedzenia będzie wyłożony do przejrzenia w sekretariacie Komisji do Spraw Unii Europejskiej w Kancelarii Sejmu. Na tym zamykam posiedzenie Komisji. Bardzo dziękuję państwu.